

Gros/no Viktora Eglischa.

Misterija.

(Melni wahrri. Aij wahrteem seedofchs dahrfs, silu ehnu pilns. Wairaf alejas wed daikã pili, sjenas dibenã. Labã pufë pee wahrteem aka. Ap marmora bradeem aleja. Taja sehdeklis, kas no wahrteem neredjsams. Aij pila pilsehta — redjami torni, junti. Pa kreisi laufs, birse, grawa. Grawã upe schalz. Dahrfa sehta isgaisf, un ee-eedama birse. Ugrs rihts.)

Antonija. (Kraukta melneem mateem, daikã widus laifu uswalkã.)

„Wisch teiza man — es atminos —
Nerweenam tewis neatdofschu.
Kaut nesinu, kã, fur un kad,
Bet reij pee tewis attal nahfschu.
Un jawãs mokãs kluwis leels
Tew tikai wiju sewi laufschu.
Pat peklë meerigs eeschu lihdsf“.

Tad bijam jauni wehl, kã behrni.
No augichas, firtu smeecku skauts,
Par muhsu galwam debejs lihfa.
Sirds gawileja. Skateens mans
Kã naktis tew — saulei pakaf slija.
Mans preeks bij, mihlot, tewi smeeft,
Zeeft, sewi mozit, deet un teeptees,
Un slawet wiju, kas kã twans,
Kã slogs par jauno kruhti slihfa.

Lais juda tas kã brinnum murgs.
Kad atmodos, es biju weena.
Wisapfahrft wilka ledains wehjs —
Gan dwehsele, gan gultã manã.
Nakt', uswaras taws maigais weids
Kã wampirs manas a'nis sikhda,
Lihds waigs mans kluwa tauns un bahls.

Pats tu kã s'inkja kluwu zeeti.
Kur biji tad? Waj nahktu wehl,
Kã solijeess? Zeb neatmini?
Wairs netizeju, negaidiju —
Un tawã gultã gulã zits.
Es winu mihlet apsoliju,
Bet tu — kã, Liktens, skaudi muhs.
Kã odje, tawu roku schnaugta,
Pat fahjunakt' tew atdewos.

Tad klausees, Hard! Es tikai tãwa.
Es tawa Antonija, Hard!
Ka manis mihlet ne'fi rimis,
To katra tawa dseejma teiz,
Kaut gadeem bijis tahls un schkirts.
Zeb tu tik spoku manu mihli,
Tik ideju, kã senais Dants?
Pats jen jau zitu isredseji.
No manã wahrda wehlees jauft,
Lai atminamo mirktu warã
Tu diwafahrt twihktu laimes pilns?
Tad labaf buhtu nepeedsint
Schaf pajaulë, fur tikai spokus
Sew twehru, haudas nesinot.

(Klufums. Ganu sehns aistrenz ganamo pulku)

Spalgs rihts. No kokeem rafa kriht.
Gans drebot aistrenz aitu pulku . . .
Pee manas kruhts ja twertos tas
Wairs saules redjet neilgotos . . .
Es juhtu sawu spektu, Hard!
(Ustraukdama's.)

Un nejuhtu! Wis tumsh man paleef . . .
Kahds buhfi, Hard! Mans Demons — Deems!

Lams, dails kã jobins! Zehls, fahds biji?
Zeb fatroplots? Tahds pat kã es?
Weenalga! Tawus zelus skauschu,
No tewis neatstahschu nost —
No wihna, gadeem jaglabata,
Pat ismishcheem galwa reibst.
Hard, mostees, nahz?

Alf grawã strauts

Man kaulos schaubu schalkas dfen! . . .
Alf, kad es azis wala weru,
Tas tawãs leejmãs aklas kluhst.
Dreh firds, trihz meeja — wija buhte,
Sem taweem sokeem gribu nihft!

(Apkalpotajs ar trauku tuwojas akai. Eerandsijis dahmu aij wahrteem, apstahjãs.)

Antonija. (Masleet apjukdama.)

Te tatschu atkauts eet un stahwet!
Kaut pilsehts dus, kaut rihts wehl agr's?
Deen firdis sog, bet nesog mantas.
Sog tam, kam nepeederas tãs,
Kaut winu meefas zita skautu . . .
Ja efi godigs, dsert man sneedj
No trauka sawa, kaut ar fungam
Preeksch brokast galda smelji to.
Jo peezehlees wisch buhs jau drofschi,
Kã paredsams, rihts zif gaischs
Aij wahrteem, degot winu gaida.

Apkalpotajs. (Eefmehlis uhdenti, atflehds wahrtus.)

Tik agrã rihtã smalka dahma
Pehz malka alkst! Man jabrihnas.
Mans kungs ar dailo manu kundsi
Nu tik wehl gultu atstahft mehdsj.

Antonija. (Nobahl. Pita un foku silajãs ehnas fwihst gaisma. Pee sewis.)

Zif gurdi blahwãs eelas schahwã!
Kã swaigsnes dseeft, kã firds man tumst!
Schãs weetas wairs es neatstahschu . . .
(Trauku atstumj. Sweschadi, falti.)

Taws trauks ir schauris. Sirds mana twihkt
Pehz pascha wehsã bejdibena.

Apkalpotajs. (Eefmejas.)

Naw aka dsita. Uhdens skaidrs.

Antonija.

Gifts pileens wiju samaitatu,
Kaut tas kã kristals buhtu skaidrs.
(Werãs logs. Nofkan fangeens.)

Apkalpotajs (sagidees.)

Klau — kundje mani saw. Ar deewu!
Es lahga nejapratu juhs.

Antonija. (Eeranga winu. Uftrauta.)

Kã gaischã laimes karaleenei
Tai mati feltã. Seja lihft
Kã roschu wija drehbju putãs.
(Saranstitti.)

Man waigs kã aitu ganei tumshs —
Aij sehtas, pishchlos, uswaretai!
(Dobji, ahtri. Gatawa uf wifu.)

Alf leeks mums katris swehrafts te,
Kur naktis ar deenu muhscham mainas,
Kur isbijuscho aprij laifs.

Kas sawã firdi, domãs wehlas
Par dabu pastahwigats kluht,
Tas slimst kã spitaligais sehrgã.
Un wina nodoms — muhschigs kaps.
Pat tad, ja fahneegts tas. Tad drofschi.

(Utkriht sewi. Tad sawilmojas, eeraudas, skatãs debeft.)

Kaut tã kã rihts schis jauna wehl
Un swabada ar dabu dsintu!

Kaut silais gais, ichis seedu meichs,
Lauks lejā man wehl dšihwi kluhtu!
Kā lastigala dseedat, skreet
Par strauteem, birsem nenorintu —
Bet wijs par wehlu. Weenu tif
Es sinu jahli šawai kaitei.

(Utrauj wahrtus. Eet' uš aku, lihds eeranga no sola pazelamees jaunu meiteni, smailu, tumšcheem mateem . . . Debes pamafam tumst. At-lehkusē faule pasuhd mahkonos. Pili uš pianino eefkanās Adagio iš Schopena waj Tschaikowfska . . . Zeeti, kà šadufmota.)

Ko gaidat Juhš tif agri šchē!

Mina. (Spihtigi.)
Un juhš, ja drihktu jautat?

Antonija. (Sawaldās.)
Es? Resinu. Schis pilsehts šwešchs —
Un dahrs ichis šweščaks man par wišu.

Mina. (Peha winas daitumu.)
Ak tā? Juhš pirmo reis?

Antonija.
Un pehdejo.

Mina. (Jantri.)
Waj teescham?

Antonija. (Nowero Ninu. Domigi, afaram azis.)
Kā pukēs wiht, kà šwaigšnes dseest,
Tā Juhšu tumšchee štati dšifis,
Un luhpu purpurs, smailais stahws.
Tā isnihkt wijs, ko šibins kehris.
Un ja kas leesmās neišuhd,
Bet glahšchu pila staignā gahščas,
Da liktens šimtkahrt kaunaks wehl.

Mina. (Saranjas. Pee šewis.)
Bes šchaubam wina ahrprahtiga.
(Eeranga Hardu nahkam. Štati.)
Tur, redsat, kungs starp kokeem nahk —
Zums dahrsu atstah wajadsetu.

Antonija. (Mšmiršdamās.)
Wišch tahds!
(Juhšmu pilna.)
Tif klušeeem šoleem nahk?
Wišč! Ne. Tas naw' wehl škaidris kluwis.
Zif domigs, šahpju pilns, zif daitš!
Ak kà lai atkal redju tewi!! . . .

Mina. (Bailēs.)
Wišč pašihst Juhš?

Antonija. (Saturās. Sandšedama winu.)
Ne, šweščs tas man.
Kaut mani dewē ahrprahtigos,
Bet ahrprahts mans ir peeklahjigs.
Mans tehws bij knašs, es pilt augu.

Mina.
Ne, ahrprahtiga wina naw.
(Peežekās, nemeeriga.)
Weenalga . . . Winam pretim eet
Waj azumirkfus kopā buht —
Schis brihtinšch, gaidot wišu nakt;
Preešč wišas deenas juhtits manim,
Kā mihlās šaules pehdejs škupšs,
Kā atwadotees laimes šchupšs.

(Debes fatumst dšitaka. Ruhšdama eedunas. Adagio pahreet kà Beethowena peektā sonatē. Antonija nofehščas Ninas weetā. Dreh, urbdamās afeem šlateem nahžejā . . . Tee šafweizjās. Nina wed winu projam. Wišč eeranga Antoniju. Kaut ko kà atminās. Wini strihdās. Ubi tad nahk šmaididami, kà pastaigadamees . . . Eefkatotees tuwaki Antonijā, Hards uštraujās, grib behgt. Tad atštatās, aplahj rokam seju. Antonija peeželas, eet uš winu. Nina laušch rokas, fatwer šew waigus. Nokriht uš sola dšitak šženā. Pehršoni eeruhšdamees dun. Šibeni apgaifmo mimifu, kuras tumšā wairs neredsetu.)

Hards (fatwer winam pašneegto roku. Uštraukts leelakā mehrā.
Par lihšmu, šahpju, pat bailu pilno seju šwabadi ašaras kriht.)

Antonija. (Pahrwardama šewi, meerigi.)
Es tewis gaidiju. Nu pate nahku.
Tu wehles manis?

Hards. (Šchaufmās, kuras peeang.)
Ja.
Kā Liktena, kas manim nahwi lehmis.

Antonija. (Wiša šposča.)
Es tawa nahwe!

Hards.
Šaldakais, kas dots
Wirs šemes mirstigam, uš muhšcheem.

Antonija. (Šmaidot zeeti, lehni.)
Ja daudškahrtigās šaitas tu,
Kas tewi šaita, šaraut špehtu —

Hards.
Tad nahwes tumšā dšilā šliht
Tu — Ewridika mani šauktu.

Antonija. (Šaitas preeka lihmeni.)
Tad —

Hards. (Pahrtrauz.)
Tad jašadeg ir manai meesai, garam
Un jaišuhd bes atmoščanas tā,
Kā šudis mahja mana, dšimta, šlawā
Un Mina, tawa ehna. Muhšchs mans beigts.

Antonija. (Meerigi, dšiti. Tumšā.)
Tad kulšimees kà diwas odjes pelnos
Un putekšos, kas dšelot škaitas mirst.
Šj muhju kapu atmins mihla dšims
Kā atmins šmaga, lihšmu šaitā.
Un waimanas, kà dšeltens šplins.
Kā dšihwe, nahwes mofu guhta.
Un meera šalda.

Hards. (Graušch dohji, nodun. Weešči apšpihdets. Ešaktets. Antonija tagad ehnas pušē melna.) Dailā Štikša tu!

Antonija.
Kā marmors šalgs, tu melnu pluhdu glabats,
Kā almas oglatmeni, šaules ferts, —
Tif weena stara, — wišuloši muhšcham.
Kā warawihšne, šilgmes škauta, daitš.

Hards.
Ak Likten! Štahwi klah man tagad.
Un teiz, ko špreedi man? Šeb nost
Greeš weltās dšihwes pawedeemu.
Es juhtos gataws. Škaidris, balts.
Nem mani, Štikša!

Antonija. (Kā pušnaktš blahšma. Kā pantera mihšti eet — tuwojas. Šsteej rokas. Dohji dunot, eeruhžās pehršoni. Šatumst. Breešmigs graudeens. Par škatuwi škrej pelekū špoku bars.)

(Tad augšti šafganatā debes miglajā starp blahwajām šwaigšnem abi tee dšintarsaki, roku rokas lihgojās, it kà šibenahtrumā dotos projam besgalibā pašuhd miglajā un atkal parahdās.)

Hards.
Kas kluwu es? Ko redju, juhtu?
Kā wingra ehrgla augšchupneštš
Gar mehneši, gar šwaigšchmu foreem
Es debesjuhrā dodos brihws.
Kā ritens šals aij manis šeme,
Wehl talak winas behdas, preešč,
Waj teescham wahrgās šemes waidi
Wairs muhšcham manis neaišneegs?
Wihš šewu ijmifumā wediš,
Un mahti peewilt behrneem šaus?
Un tautu waščos, nodos brahtus,
Šiks darbā ašins šweedreem liht?

Un weens par wiſeem muhſcham waldis,
Un weens tiſ daikſ un gudriſ buhſ?
Kà Demons ſwaigjnèſ weentulſ klichdiſ?
Kà Jupiters diſchſ ſibſchndòſ deeſ?

Antonija.

Sem tewiſ Stiſja witaus wet —
Ar ſpehtu tawaſ meeſaſ pilda.
Un Vetaſ miglâ kluwiſ jaunſ.
Behz jaunâm ſejam ſlimſti wiſſ . . .
Tur Deewſ ir weenſ, kâ ſenâk bija,
Ta pretneekſ — Demons, garu pulkſ.
Tur lahd un ſlawè wiſitwiſu.
Kariſch, badſ un mehr'ſ tur ſapniſ daikſ.
Tur nahweſ bihli brihwſ un wehriſgſ,
Piſlſ apdomibaſ, ſwehtſ ikweenſ
Get zehli ſaldòſ nahweſ marſchoſ,
Kà prinziſ ſmailſ un dſintar ſatſ.
Kà Logòſ haòſâ, kâ Eroſ . . .
Uſ luhpam purpurſ, peere zehla,
Tew ſemeſ meitaſ miſhlet preekſ,
Ar katru jaunâſ buhtſ radit.

Harðſ.

Tur miglajſilâ muhſchulejâ
Man pretimjono ſpehju pulkſ.
Iſ miglaſ jaunâſ ſemeſ tinaſ,
Silſt, ſwaidaſ, welaſ, zelâſ, friht,
Aug leelumâ un ſtumſt un ſmejaſ.
Un wiſam atkal tizu jau,
Ko krihwi, magi ſludinaja.
Wed tahtak mani, Antonij'!
Ar tewi muhſcham dſimſtu jaunſ.
Un ſludinu, kâ ſenaiſ Mojuſ,
Ka ilgu Kanaanſ jau tuwſ . . .